

Sygn. akt V KK 570/21

POSTANOWIENIE

Dnia 24 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie z wniosku **J. P.**

o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 24 listopada 2021 r. wniosku pełnomocnika organu reprezentującego Skarb Państwa – Prokuratury Regionalnej w [...].

o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 7 lipca 2021 r., sygn. akt II AKa (...) utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 19 października 2020 r., sygn. akt III Ko (...), na podstawie art. 532 § 1 i 3 k.p.k.

postanowił
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Wstrzymanie, na podstawie art. 532 § 1 k.p.k., wykonania zaskarżonego kasacją wyroku jest odstępstwem od zasady bezzwłocznej wykonalności prawomocnych orzeczeń (art. 9 k.k.w.). Uwagę tę należy odnieść także do mających walor prawomocności wyroków zapadających w trybie przepisów rozdziału 58 k.p.k. uwzględniających przynajmniej częściowo roszczenia wnioskodawcy, skoro nadają się one do wykonania poprzez wypłacenie z sum budżetowych Skarbu Państwa za pośrednictwem właściwego *statio fisci* zobowiązanego do wykonania prawomocnego wyroku.

Zastosowanie wspomnianej instytucji może jednak nastąpić tylko wyjątkowo. Kontrola kasacyjna dotyczy bowiem prawomocnego wyroku sądu odwoławczego, a więc wyroku objętego domniemaniem prawidłowości ustaleń i trafności rozstrzygnięć w nim zawartych. Uwzględnić również należy, że rolą wyroku jest zrekompensowanie poszkodowanemu szkody lub krzywdy wynikającej z działania organów państwowych, co – w płaszczyźnie normy określonej w art. 77 ust. 1 Konstytucji RP – powinno nastąpić szybko i bezproblemowo. Opóźnienie w wypłacie działa na niekorzyść zarówno wnioskodawcy, który nie otrzymuje prawomocnie zasądzonej mu kwoty za szkodę lub krzywdę wyrządzoną zwykle w odległym odstępie czasu, jak i Skarbu Państwa, który zobligowany jest płacić stosowne odsetki.

Szczególne uprawnienie Sądu kasacyjnego wynikające z art. 532 k.p.k. wymaga potwierdzenia, że w sprawie zaistniały szczególne, nadzwyczajne względy nakazujące pozbawienie w tym trybie prawomocnego wyroku atrybutu wykonalności. Powodem ku temu może być zasadność argumentacji przedstawionej na poparcie zarzutów kasacji, stwarzająca wysokie prawdopodobieństwo wydania orzeczenia kasatoryjnego. Okoliczność ta musi być jednak dostrzegalna już „na pierwszy rzut oka” i w zasadzie nie podlegać dyskusji, skoro procedowanie w oparciu o art. 532 k.p.k. następuje przed merytorycznym rozpoznaniem kasacji. Gdy trafność zarzutów podniesionych w kasacji nie jest – na tym etapie – oczywista, samo zwrócenie się z wnioskami o wstrzymanie wykonania prawomocnego wyroku nie uzasadnia odstąpienia od wspomnianej na wstępie zasady bezzwłocznej wykonalności prawomocnych orzeczeń.

Nie przesądzając oczywiście ostatecznego efektu wniesienia obu kasacji, które to nadzwyczajne środki zaskarżenia będą stanowiły przedmiot rozpoznania na rozprawie, Sąd Najwyższy – badając złożony w imieniu organu reprezentującego Skarb Państwa wniosek – nie stwierdził jednoznacznej zasadności podniesionych w kasacjach zarzutów ani też innych, doniosłych okoliczności, które mogłyby spowodować nieodwracalność skutków orzeczenia w razie jego wykonania, a przez to przemawiać za zastosowaniem instytucji, o której mowa w art. 532 § 1 k.p.k.

Jako drugi argument mający przekonywać o zasadności wniosku wskazano, że wykonanie wyroku przed rozpoznaniem kasacji, mogłoby narazić Skarb Państwa na „niepowetowaną” szkodę, a nadto konieczność wytoczenia kolejnych postępowań, celem odzyskania zapłaconych środków, w przypadku uwzględnienia kasacji. Argumentacja ta jest wzajemnie sprzeczna, skoro niepowetowana szkoda to taka, której nie można wynagrodzić (zob. Słownik języka polskiego PWN, <https://sjp.pwn.pl>), to jednak skarżący możliwość jej wyrównania – nota bene bezpodstawnie zakładając złą wolę wnioskodawcy – dostrzega, choć zauważa, że może wiązać się z koniecznością prowadzenia ewentualnych dalszych postępowań. Również trudno przyjąć, aby wykonanie prawomocnego wyroku miało wiązać się z jakimś nieokreślonym i nieuzasadnionym uszczerbkiem w sferze finansów publicznych dla z istoty rzeczy wypłacalnego Skarbu Państwa, w szczególności uwzględniając dyspozycję art. 164 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.).

Z tych względów Sąd Najwyższy uznał, że w sprawie nie zachodzą dostateczne podstawy do zastosowania nadzwyczajnej instytucji przewidzianej w art. 532 § 1 k.p.k.

Dlatego orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.